

aan het regt gelooven en gebruiken, van deze verhandelde waarheid, uwe gansche pligt, troost en zaligheid, ten eenemaal hangt: *de Verlosser zal uit Zion komen, en zal afwenden de goddeloosheden van Jakob.* — O! dit is de grond van het Christen-geloof.

(1) Geloofst alleenlijk aan, en in dezen getrouwen, magtigen en eeuwigen *Verlosser*. (2) Erkent Hem, voor dien grooten en eenigen *Verlosser* Zijner Kerk, van alle Zijne geloovigen, en van uwe eigene zielen. (3) Arbeidt om Hem, door Zijn Woord en Geest, toch meer te leeren kennen, en u in geloove steeds naauwer met Hem te vereenigen. (4) Och! legt toch nu voor Hem neder: Land, Kerk, Bijbel, Godsdienst, het onbekeerde Heidendom, het verlaten Jodendom enz.; en daar benevens ook u zelven, uw huisgezin en familie; uw volk, uwe vrienden en bekenden; werpt het alles altemaal toch nu in geloove neder, op dezen Rotssteen der eeuwen, wiens werk volkomen is! hangt en kleeft ganschelijk, aan die belofte van het eeuwige trouw-verbond; leeft en sterft daarin, met Jakob: *dat de Verlosser zal komen uit Zion, en dat Hij de goddeloosheden zal afwenden van Jakob.* Ik, arm man, zal mijnen geringen dienst op dezen dag nu eindigen, zoo als Gods Geest den bijbel ook eindigt Openb. XXII: 16—21. *Ik, Jezus heb mijnen Engel gezonden, om u lieden deze dingen te getuigen, in de gemeenten. Ik ben de wortel en het geslacht Davids, de blinkende morgenster. En de Geest en de Bruit zeggen, komt. En die het hoort, zegge komt. En die dorst heeft kome; en die wil neme het water des eeuwigen levens om niet. Want ik betuig aan een iegelijk die de woorden der Profetie dezes boeks hoort: Indien iemand tot deze dingen toedoet, God zal over hem toedoen de plagen, die in dit boek geschreven zijn: En indien iemand afdoet van de Woorden dezer Profetie, God zal Zijn deel afdoen uit het boek des levens en uit de heilige stad, en uit hetgene in dit boek geschreven is. Die deze dingen getuigt, zegt: Ja ik kome haastelijk, Amen. Ja komt Heere Jesu.*

De Genade van onzen Heere Jezus Christus zij met U allen. Amen.

UIT

H O Z E A VII: 8, 9, 10, 11.

Vers 8. *Ephraïm is een koek, die niet is omgekeerd.*

Vers 9. *Vreemden verteerden zijne kracht, en hij merkt het niet; ook is de graauwigheid op hem verspreid, en hij merkt het niet:*

Vers 10. *Dies zal de hovaardij Israëls, in zijn aangezigt getuigen, dewijl zij zich niet bekeeren, tot den Heere hunnen God, noch Hem zoeken in allen dezen.*

Vers 11. *Want Ephraïm is als eene botte duif zonder hurt.*

Het is een opmerkelijk woord van David Psalm LXXXIX: 18, alwaar hij tot God zegt: *Gij zijt de heerlijkheid hunner sterkte*, hij wil te kennen geven dat God *de heerlijkheid*, en de *sterkte* van Zijn volk is, en dat zij dien hoogen, en algenoegzamen Heere, in het midden van zich hebbende, en naauw met Hem vereenigd zijnde, dan alle genade, zegen, voorspoed en heerlijkheid, wijsheid en sterkte, zeer overvloedig genieten, en dan een gelukzalig volk zijn, waaruit dan ook noodwendig volgt dat, wanneer een volk, den Heere hunnen God, trouweloos verlaat, en Hem ook noodzaakt, door hunne zonden en goddeloosheden, van hen te wijken, zij dan terstond alle hunne heerlijkheid en sterkte, wijsheid, Godzaligheid, vrede en voorspoed, en alles wat hen gezegend en gelukkig kan doen zijn, geheel moeten verliezen, en een zeer veracht en rampzalig volk moeten worden. O!

als wij God alleenlijk verliezen, dan verliezen wij alles, en dan verzinkt een staat of kerk, in eenen droevigen zondvloed, van allerlei onuitsprekelijke ellenden. Ziet dat hier, in het volk van Israël, in Ephraïm, dat den Heere hunnen God, door hunne zonden zoo snood verlaten, en Hem ook genoodzaakt had, om van hen te wijken — Welk een naar, en deerniswaardig getuigenis, geeft de Profeet nu niet van hen, zeggende: *Ephraïm is een koek, die niet is omgekeerd* enz.

Men kan aan het hoofd van Hozea's Profetie afnemen, wanneer en onder welke koningen van Juda en Israël hij geprofeteerd heeft; Hij heeft des Heeren dienst waargenomen, gelijktijdig met de Profeten Jesaïas, Micha en Amos; en hij is bijzonder gezonden geweest, aan het volk Israëls of de tien stammen, die zich na den dood Salomons, van de twee stammen Juda en Benjamin, hadden afgezonderd; waarom hij in zijne profetie, dan ook maar weinig melding maakt van Juda, en zich in het bijzonder ophoudt met *Israël*. De zakelijke inhoud van zijne profetie is, dit volk, in des Heeren Naam zeer zwaar te bestraffen, over hunne gruwelijke zonden en goddeloosheden, en hunnen snooden afval van den Heere; en dat zij den vuilen afgodendienst der Heidenen hadden ingevoerd, welken zij onverzettelijk bleven aanhangen enz. Hij roept en vermaant hen zeer ernstig tot bekeering, en bedreigt hun anders, hunnen uitersten ondergang en verderf, door de Assiriërs, welke hen ook, kort daaraan, zelfs bij het leven van den Profeet, nog is overgekomen; en hij vertroost het kleine overblijfsel der vromen en Godzaligen onder hen, met de dierbare beloften van Gods verlossing, bescherming, en van de onveranderlijke getrouwheid Zijns verbonds, waarmede hij hen, in zoo een boezen en droevigen tijd, nog zoekt te versterken en op te wekken, om door het geloof, aan den Heere en aan Zijn verbond vast te houden, en al hunne hoop en vertrouwen, alleen op Hem te stellen.

Hier, in ons Tekstkapittel, stelt de Profeet, als een bestraffend man, van Gods wege, aan het volk Israëls een schrikkelijk register voor oogen, van de menigvuldige zware zonden en goddeloosheden, die

onder hen in zwang gingen, zoo bij de Grooten aan het Hof, als het geheele land door, waarmede hij dan nader wil aanwijzen en bevestigen, hetgene hij had voorgesteld, in het vorige kapittel, namelijk dat hun geval doodelijk was; en dat zij nu niet anders, dan het verderf te verwachten hadden. Hebbende in de vorige verzen van dit Kapittel, reeds vele van hunne heillooze gruwelen en boosheden genoemd, die de wanhopende verdorvenheid en ongeneeslijkheid van hunnen staat aanwezen; zoo laat hij er, in onzen afgelezen Tekst, nog al meer anderen opvolgen, die wij tot vijf bijzondere hoofddeelen, bekwaamelijk kunnen brengen, en welke wij nu kortelijk, eerst wat nader in het licht zullen zoeken te stellen, tot eene levendigeschilderij, van de doodelijke verdorvenheid, waarin wij allen te zamen helaas! met het gansche volk van Nederland, nu gekomen zijn, door onze hand over hand aanwassende zonden en goddeloosheden, die ons ook niet anders, dan een schrikkelijk verderf des Heeren, eerlang kunnen doen verwachten. — Och! of de ontfermende God wilde geven, dat wij het alles, met verslagene en boetvaardige harten, nu nog konden aanhooren en overwegen!

De Profeet stelt de zaken gedeeltelijk voor, met zinnebeeldige figuren of gelijkenissen, zoo als in 's Geestes taal veel gebruikelijk is. (1) Spreekt hij van de snoode *huichelarij* of *geveinsdheid* der Israëlitén, hen vergelijkende, *bij eenen koek, die niet is omgekeerd* (2) van hunne doodelijke *on gevoeligheid* onder alle Gods verdervende oordeelen, waaronder zij lagen, en dagelijks onder te gronde gingen, zeggende: dat *de vreemden hunne kracht verteerden*, en dat *de graauwigheid op hun verspreid was*: doch dat zij *het niet merkten*, of ter harte namen. — (3) Meldt hij hunne *hovaardij* en schrikkelijke *hoogmoed*; die *in hun aangezicht* moest getuigen. (4) Hunne *onbekeerlijkheid* en verstoktheid, waardoor zij zich niet wilden bekeeren tot den Heere hunnen God, noch Hem zoeken in allen dezen. (5) En eindelijk bestraft hij hunne uiterste *blindheid* en domme onvernunftigheid, dat zij waren *als eene botte duif, zonder hart*. Ziet! eene geheele lijst van de doodelijke zonden en *verdorvenheden*, die hen eerlang in het uiterste *verderf* zou-

den storten. — Laten wij die dan nu, een voor een, eens kortelijk wat nader inzien!

I Bestraat de profeet hier hunne gruwelijke *huichelarij*, zeggende: *Ephraïm is een koek, die niet is omgekeerd.* (1) *Ephraïm* is hier het volk Israëls, der tien stammen, die veel in de Heilige Schrift, aldus geheeten worden naar Ephraïm, den jongsten zoon van Jozef. Deze werd, met zijnen ouder broeder Manasse, van Jakob, in Egypten aangenomen en gesteld, nevens zijne andere elf zonen, in gelijken graad, om niet als achter kinderen van Jakob, maar, als waren zij ook zijne eigene kinderen, ieder voor hun hoofd, een gelijk erfdeel te hebben, in het land Kanaan; want zoo zeide Jakob tot Jozef, Gen. XLVIII: 5, *nu dan, uwe twee zonen, die u in Egypteland geboren zijn, eer ik tot u in Egypten gekomen ben, zijn mijne: Ephraïm en Manasse zullen mijne zijn, als Ruben en Simeon.* En dit was het nog alleen niet, dat Jozefs twee zonen, *Ephraïm en Manasse*, hier zoo gelijk gesteld werden, met de zonen van Jakob, als waren zij ook onmiddelijk, uit Jakobs ledenen gesproten; maar die heilige aarts-vader heeft door de besturing en ingeving van Gods Geest, ook gewild, dat zijn oudsten en eerstgeboren zoon *Ruben*, omdat hij die gruwelijke misdaad had bedreven, van zijns vaders bedde beklommen te hebben, daar door voor altijd, van zijn eerstgeboorte regt, onder de kinderen Israëls, zoude verstoken zijn, en dat hetzelfde zoude overgaan op de twee zonen Jozefs, Ephraïm en Manasse, die alzoo het eerstgeboorte regt, van gansch Israël, in Rubens plaats, onveranderlijk zouden bezitten; gelijk wij dat duidelijk alzoo aangeteekend vinden; I Chron. V: 1. En dewijl nu *Ephraïm* de jongste, nogtans van Jakob gesteld en gezegend wierd, boven zijnen ouderen broeder *Manasse*, zoo is hierdoor, die eerstgeboorte, van geheel Israël, dan nu ook op hem, en op zijne nakomelingschap alleen gekomen. En hier van daan is het geslacht, of de stamme *Ephraïms*, dan nu de eerste en voor-naamste geworden, onder alle de stammen, van de kinderen Israëls. En uit dien hoofde, worden de tien stammen, die nu een bijzonder volk en koninkrijk uitmaakten, dan ook naar *Ephraïms* naam, alzoo

geheeten. Deze is de grond dier benaming: dan heeten zij *Israël*, dan *Ephraïm*. Het is het zélde volk der tien stammen, onderscheiden van de twee stammen Juda en Benjamin, die doorgaans *Juda* geheeten worden.

Doch *Ephraïm* beteekent zoo niet slechts het gansche volk Israël; maar ook in het bijzonder, het Koninklijke huis, en de grootste en voornaamsten van Israël in onderscheiding van het gemeene volk, omdat de eerste Koning van Israël Jeroboam, en meer andere Koningen na hem uit de stamme *Ephraïms* geweest zijn; welke stam dan alzoo, de Koninklijke stam, onder Israël was, gelijk het dan daar ook voorgehouden wordt, dat hunne Koninklijke hoofdstad Samaria, in de stam van *Ephraïm* gelegen was.

Zoo is *Ephraïm* hier dan, in den Tekst, in het gemeen, het geheele volk *Israëls*, en in het bijzonder, hun Koninklijke stam; of hunne Regenten de voornaamsten en aanzienlijksten des volks enz. In welken zin de profeet hen ook onderscheiden heet, Kap. V: 3, noemende eerst hunne Hooften en Regenten, met den naam van *Ephraïm*; en het gros des volks, met dien van *Israël*; en dus moeten wij, alle deze zware beschuldigingen van onzen tekst, hier dan ook zoo opnemen en verstaan, als ziende eerst op hunne *Regenten* en Overheden, die hunne voorgangers en aanvoerders waren, in alle die schrikkelijke goddeloosheden; en vervolgens ook op het gansche volk, in het gemeen. (2) Het gene dan nu hier, eerst tot *Ephraïms* beschuldiging wordt ingebracht is, dat hij was *als een koek, die niet is omgekeerd.* Wij weten dat een koek, die van meel-bloem gebakken wordt, eene gewone spijs is, die men eet; en welken de ouden veel gebruikten, eer er zoo een overdaad van spijzen, in de wereld gevonden werd; gelijk wij dan reeds van Abraham, en van andere heiligen, in het woord aangeteekend vinden, dat zij die gereede en eenvoudige spijs, van gebakken meel-koeken, plegen te eten met vleesch, dat zij slagten, en waarop Abraham, ook de Engelen Gods onthaald heeft, Gen. XVI: 6 enz. Nu weten wij, dat een koek, die niet is omgekeerd, eigenlijk een koek is, die nog maar half gaar gebakken is, zijnde aan de eene zijde hard en gaar; doch aan de andere zijde raauw; en alzoo onbekwaam, om gegeten te kunnen worden. Met

zoodanige aardige gelijkenissen, wil de Profeet hier nu afbeelden, Ephraïms snoode huichelarij en geveinsdheid; hoe zij de afgoderij, en den waren Godsdienst, als onder een gemengd hadden; doch meest nogtans, aan de afgoderij der Heidenen hingen, en die hittiglijk nawandelden; want aan die zijde waren zij, als hard en gaar gebakken, maar aan de andere zijde van den waren Godsdienst, waren zij nog als raauw. Nogtans hingen zij dezen ook aan, en voegden dien flauwelijk, bij hunne Heidensche afgoderij. In den grond waren zij hittige en ijverige afgodendienaars; doch de ingestelde en heilige Godsdienst van den Heere, lag bij hen, als boven op, en zij hadden daar nog zoo het uiterlijke aanzien, en de vertooning van; maar zij waren aan dien kant slechts, als half gaar gebakken; zij hadden geene heete en oprechte liefde, voor den Godsdienst, gelijk zij voor de afgoderij hadden, op welke zijde zij heet en gaar gebakken waren; maar zij waren omtrent den waren Godsdienst, geheel laauw, harteloos en ernsteloos: noch *koud*, noch *heet*. (Openb. III: 15; in een woord: zij waren snoode afgodendienaars, en daarin heet en gaar; maar zij hielden naar buiten, nog eene flauwe en sleurachtige gedaante, van den waren Godsdienst; dit wil de gelijkenis hier zeggen; en zoo *hinkten* zij hier dan op *twee gedachten*, God, en den Baal te gelijk dienende, gelijk de Profeet Elias, hen reeds zoo zeer bestraft had. 1 Kon. XVIII: 21; of, gelijk het duidelijk genoemd wordt, zij vreesden den Heere, *en dienden, ook hunne goden, naar de wijzen der volken, vande welken zij die weggevoerd hadden*, 2 Kon. XVII: 33. Deze was hunne snoode en gruwelijke huichelarij, waarmede zij den hoogen God, schrikkelijk tergden en bespotteden.

2 Hierop laat de Profeet nu volgen, hunne uiterste ongevoeligheid en verstoktheid onder Gods verdervende oordeelen, welke hij aldus voorstelt: (1) *dat de vreemden zijne kracht verteerden*. Dit geschiedde eensdeels, door de vreemde volkeren, met welken zij dikwijls moesten strijden en oorlogen; waardoor hunne krachten, dan zeer wierden uitgeput, en hunne landen en steden verwoest: want de oorlog is een verblindend ondiep, waardoor landen en staten in den

grond verdorven worden, en hunne kracht en welvaart verliezen, als de Heere die, tot een geessel voor dezelve wil gebruiken. — En anderdeels wierden der Israëlitischen krachten en rijkdommen, ook zeer droevig verteerd door die vreemde volkeren, waar zij hunne hulp bij zochten; waaronder bijzonder de Assijriërs waren, welker vriendschap en bondgenootschap zij, met zware schattingen en belastingen moesten koopen, en als afbedelen; hetwelk hun dan geweldig moest krenken en ten uitersten zwaar en schadelijk vallen. Men hebbe, om hier een nader berigt van te ontvangen, slechts aandachtig na te zien, de geschiedenissen des Israëlitischen volks 2 Kon. van het 13 tot aan het 17 Kapittel, alwaar wij genoeg zullen vinden, om te bemerken hoe, door de beide gevallen van vrienden en vijanden, *de krachten* dezes volks, van de *vreemden verteerd* wierden. (2) Het andere stuk van Gods oordeel, dat steeds op hen rustte, was dat de *grauwigheid op hem*, te weten, op *Ephraïm verspreid was*. Hier gebruikt de profeet een zinnebeeld of gelijkenis van den ouderdom der menschen, die allengskens aankomt met eene *grauwigheid* of *grijzigheid*, welke zich openbaart aan het ligchaam, en die een gewisse voorbode is van des menschen annaderenden dood en ondergang. Als die *grauwigheid* daar nu zoo begint te verschijnen, dan gaat de mensch zijne krachten verliezen; dan neemt zijn leven allengskens af, en dan staat zijn einde voor de deur; en daar is geen raad of hulpmiddel om die grijze *grauwigheid* van den aankomenden ouderdom te verdrijven. Hierop zag de man Gods, David, in zijn gebed, *daarom ook terwijl de ouderdom en grijzigheid daar is, verlaat mij niet o God!* Psalm LXXI: 18. Zoo kwam er nu eene *grauwigheid die verspreid werd* op Ephraïms staat. Door Gods verborgen oordeel, nam hun staat en voorspoed hoe langer hoe meer af, en er kwam op hen, een algemeen en doodelijk verderf; op alles wierd nu, als eene *grauwigheid verspreid*, welke stil, allengskens over dit volk kwam, en hoe langer hoe meer de overhand nam. Zij wierden, in den grond langzaam verteerd, verzwakt en uitgemergeld; en alles liep nu daar op uit, dat hun rampzalig verderf en ondergang voor de

deur stond. O! als er zoo eene *grauwigheid* over een volk komt; zoo een doodelijk bederf en verval op alles, dan is zulks een gewis voortteeken, dat de Heere nu haast, eene schrikkelijke volëinding met hun zal maken; en dat hunne verdorvenheid doodelijk en ongeneeslijk is.

Dan, helaas! het droevigste van allen was, dat de rampzalige en geveinsde Ephraïm, in eenen diepen doodslaap, van de uiterste *ongevoeligheid* en zorgeloosheid, daar onder als gedompeld lag, en bleef liggen; want zoo zegt de Profeet hier, tot twee bijzondere reizen, dat hij *niets bemerkte*, van het een of ander; *en hij merkt het niet*; dat is: het volk Israëls wierd daar niets van gewaar, zij bekommerden zich deswegens niet, zij namen het geenszins ter harte, dat de heilige en regtvaardige God, zoo in tegenwoordig, met hen wandelde; en dat Hij de vreemden zoo, hunne krachten en welvaart liet verteeren; en zoo eene doodelijke *grauwigheid* en verderf; over hun *verspreide*; en dat alles nu, zoo te post of haastig, naar het einde liep; dat Gods almogende wraakoordeel, hun staat, en hen allen eerlang, zoo schrikkelijk zou komen verwoesten en verdelgen, door de Assyriërs, zoodat zij geen volk meer zijn zouden. — O! hoe klaar deze dingen ook konden gezien worden, en hoezeer des Heeren Profeten, hen deswegens ook bleven bestraffen, vermanen, bedreigen enz., het mogt toch alles al te maal, in het minst niet helpen! God had Zijnen Geest, van dit volk nu weggenomen; en zij hadden Hem geheel verlaten; dus waren zij dan nu, aan zichzelf overgelaten. O! nare en verschrikkelijke gesteldheid! en daarom hadden zij nu geene oogen, om hunne doodelijke ellenden, en aannaderend verderf te zien, of te *bemerken*; maar zij lagen allen, grooten en kleinen, rijken en armen, ouden en jongen, geestelijken en wereldlijken, in de diepste ongevoeligheid, en in de uiterste zorgeloosheid; en zoo was hun staat of gesteldheid dan nu, met allen zeer rampzalig en ongeneeslijk. Ziet! dit komt er van, als een volk den waren Godsdienst, nu maar uiterlijk, voor een sleur en slenter, nog wil aan de hand houden, maar met hunne harten, den Heere, hunnen God verlaten; dan zal er wel ras eene doo-

delijke *grauwigheid*, over hen komen, doch die zij *niet zullen bemerken*. En die *grauwigheid* zal hen dan ook bijblijven, en in alles aankleven; en zaleindelijk, van jaar tot jaar, bij een geheel verderf en ondergang, meer en meer toenemen, tot dat zij eindelijk, in een schrikkelijk verderf nederstorten.

3 Op hunne *geveinsdheid* en *ongevoeligheid*, laat de Profeet nu, hunne gruwelijke *hovaardij* volgen, zeggende: *dies zal de hovaardij Israëls, in zijn aangezicht getuigen*. Te voren Kap. V: 5, had hij een diergelijke klagt, van hunnen hoogmoed gedaan. (1) Daar heerschte eene schrikkelijke trotschheid en hovaardij, in de harten van dit volk, niettegenstaande God hen, door Zijne scherpe roeden, tot ootmoed en vernedering zocht te brengen. Deze hovaardij was algemeen in gansch Israël; zij begon van den Koning, en van de Grooten en aanzienlijken, die onverdraaglijk *rotsch*, *stout*, wellustig en hoogmoedig waren, waarop dat woord zag, bij den Profeet Jesaïas Kap. XXVIII: 1, *wee! de hovaardige kroone, der dronkene van Ephraïm! welker heerlijk sie-raad is, een afvallende bloem* enz. En van daar verspreidde zich deze gruwelijke *hovaardij*, door het gansche volk, bij geestelijken en wereldlijken; want, zoodra de grooten voorgaan, zoo volgen de kleinen doorgaans na. — En deze hunne *hovaardij* was zoodanig openbaar, dat de Profeet daarvan zegt; (2) dat die, *in hun aangezicht zal getuigen*; zoo dat zij geene andere getuigen tegen zich zouden noodig hebben, dan *zichzelfven*. Zij betoonden die snoode *hovaardij*, (a) in hunne gruwelijke weelde, wellust, darterheid en brooddronkenheid; en in die verkwisting die zij aanrigtten in kleederen, in huizen, en in hunne tafelen, waarin ieder, evenzeer zocht uit te steken. Hoewel de *grijzigheid* nu reeds zoo zeer, op dit volk verspreid lag, en hun aller verderf zoo nabij was, zoo scheen toch hun land, van weelde en voorspoed, als over te vloeijen, want daar was geen einde aan pronken, praal, pracht en hovaardij, waardoor zij hunnen ondergang, als met geweld wilden verhaasten. (b) Ook bleek *Israëls hovaardij* in hunne verheffing, boven hunne broederen, de stammen Juda en Benjamin, waar zij zich van afgeschei-

den hadden; zij achtten zich zelven, een veel magtiger, aanzienlijker en gelukkiger volk te zijn dan dezen; en zij hielden hunne hoofdstad Samaria, veel heerlijker en bloeiender te zijn, dan Jeruzalem en den tempel; waarom zij ook, met de heidensche volken, tegen Juda en Jeruzalem aanspanden en tegen dezelve vreedelijk oorloogden, om hen geheel te onder te brengen enz. (c) Maar bijzonder bleek de *hovaardij*, van Israël, in hunne grootsche, trotsche en hoogmoedige gedragingen, tegen den Heere hunnen God; den spring-ader, die hen gegenereerd had; wiens Hoogheid, en geduchte Majesteit, en heiligen dienst, Woord en Profeten, zij ganschelijk verachtten, en zeer onwaardig behandelden; gelijk de Profeet

4 Dat hier; als een klaar bewijs, van hunne verderfelijke en verfoeilijke *hovaardij*, nader aanwijst, door hen ook te beschuldigen, van de uiterste ongehoorzaamheid, onboetvaardigheid en onbekeerlijkheid, tegen den Heere, als hij daar bijvoegt, *dewijl zij zich niet bekeeren, tot den Heere hunnen God, noch Hem zoeken, in allen dezen.* (1) De bekeering van een zondig en goddeloos volk, tot den Heere hunnen God, van wien zij afgeweken zijn, en wiens schrikkelijken toorn, zij tegen zich ontsteken hebben, is het eenige middel, van hunne herstelling en behoudenis, bijaldien dezelve waarlijk opregt, en hartgrondig is, door de genade Gods. Waar in die bestaat, zulks hebben wij bij andere gelegenheden, de gemeente dikwijls voorgehouden: waarom wij ons daar nu niet, bijzonderlijk zullen uitlaten. Dit zullen wij alleen maar zeggen, dat de Heere God, niet opgehouden had, door Zijne Profeten, dit rampzalig volk, gedurig aan te zoeken, dat zij zich toch tot den Heere zouden bekeeren; dat zij toch een hartelijk berouw en leedwezen wilden dragen, van hunne schrikkelijke zonden en goddeloosheden. en vernederen zich daarover, voor Zijn heilig aangezicht, en wenden zich, met een opregt geloof, tot den troon Zijner genade, verlatende hunne gruwelijke afgoderij, en snoode zonden; en keeren weder in den weg van Zijn verbond, en tot den waren Godsdienst, welke zij zoo schandelijk verlaten hadden; met belofte, dat hij hen dan ook weder in genade zoude aannemen;

Zijnen toorn van hen afwenden; hun hunne zonden vergeven; hun vervallen staat weder oprigten en herstellen; en dat Hij hun Zijnen Heiligen Geest, en vorige goedertierenheden, weder zou geven; en hen alzoo helpen en behouden zoude. Leest maar slechts het vorige zesde Hoofdstuk, daar de Profeet hun aldus den weg der bekeering aanwijst, en wijd open stelt: *komt! laat ons wederkeeren tot den Heere!* — En hiertoe strekten alle die zware bestraffingen, bedreigingen en oordeelen, van den Heere, over dit volk; het geschiedde alles, om hen tot eene opregte boetvaardigheid en bekeering nog te brengen, en hen alzoo nog voor hun bederf te behouden. Maar ach! dit volk was nu zoodanig trotsch en onhandelbaar geworden, en zij waren zoo verre, van den Heere afgeweken; en zoo diep verëeld en verstokt geworden, in hunne zonden, dat zij zich, tot den Heere hunnen God niet bekeerden; maar zij sloegen alle Zijne vermaningen, beloften, bestraffingen en oordeelen, geheel in den wind; en zij namen nog steeds toe, in meerder afval en goddeloosheid enz. Daarom riep de Profeet uit, Kap. VI: 4, *zij stellen hunne handelingen niet aan, om zich tot hunnen God te bekeeren; want de geest der hoererij, is in het midden van hen, en den Heere kennen zij niet.* — (2) Dit breidt de Profeet hier nader uit, met er bij te voegen, dat zij den Heere ook niet zochten, in allen dezen. Het eerste dat een zondig volk behoort te doen, als zij onder Gods toorn gevallen zijn, en als hun staat nu te gronde gaat is, dat zij dan alle middelen, en ernst moeten aanwenden, om den Heere hunnen God weder te zoeken, wien zij, door hunne zonden, verloren hebben. Hierom wordt dit zoeken van den Heere, zoo dikwijls in de Heilige Schrift den zondaren vermaand, als den regten weg, tot hunne bekeering; en het eenige middel, tot hunne behoudenis. Het is daar: *zoekt den Heere, terwijl Hij te vinden is! roept Hem aan, terwijl Hij nabij is! de goddelooze verlate Zijnen weg* enz. Jes. LV: 6, 7. Maar, alle die vermaningen; geschieden te vergeefs, aan het zondige Israel; zij namen die, in het minste niet ter harte; zij lieten den Heere ganschelijk varen en versmaadden den rotssteen, die hen geformeerd

had; zij zochten Hem niet, in allen dezen; dat is, in alle die droevige en zware oordeelen, waaronder zij nu lagen; en ofschoon hun uiterste verderf zoo nabij, voor de deur stond; o! dat mogt niet helpen! zij waren en bleven even blind, verhard en onboetvaardig en zorgeloos. Zij zagen niet eens om, naar Gods gunst en genade; zij deden niets, om hun verderf en verwoesting voor te komen; maar zij leefden alle te zamen, in de doodelijkste onbekeerlijkheid, die immer bedacht konde worden; en zij lieten het zoo geheel staan, op eenen geveinsden sleur-godsdienst, welke zij, bij hunne vuile afgoderij, ook nog aan de hand hielden; waardoor zij den Heere, dan maar te meer tergden en vertoornen. Ziet! dit was hunne doodelijke onboetvaardigheid, en onbekeerlijkheid.

5 Daarop laat de Profeet hier, in den Tekst, nu eindelijk volgen, hunne blindheid, en domme onvernunftigheid, zeggende: *Ephraim is als eene botte duif, zonder harte.* De gelijkenis is van de onnoozele duiven ontleend, die men acht de eenvoudigsten te zijn, onder het gevogelte: waarop de Zaligmaker ziet, in Zijne vermaning: *zijt dan voorzigtig, gelijk de slangen; en opregt, gelijk de duiven!* Matth. X: 16. Dewijl de duiven niet listig zijn, gelijk andere vogelen; en ook niet zoo schuw en schichtig, zoo worden zij dan gemakkelijk, in de netten en strikken die men hun spant, gevangen en gedood. En zoo was het nu, met Ephraim ook; er was geene wijze staatkunde meer bij dit volk; en geene geestelijke wijsheid; maar zij waren, als *eene botte duif zonder harte.* Zonder verstand, noch voorzigtigheid; noch kennis, noch goed overleg in hunne zaken. Zij waren een volk, dat God nu van wijsheid ontbloot had; en daarom vlogen zij nu maar los en onbedachtzaam toe, in de strikken die hun van de volkeren gespannen werden. Deze bedierven hen, en *verteerden hunne krachten*; doch zij bemerkten daar niets van; zij waren zoo dwaas, dat in plaats van zich te bekeeren, tot den Heere hunnen God; en bij Hem hunne hulp te zoeken; zij integendeel, op eenen vleeschelijken arm steunden, en zich zelven uitmergelden en bedierven, in verbonden te maken met heidensche volkeren, die het toch maar toelagden op hun ver-

derf; gelijk dat naderhand ook, maar al te zeer gebleken is, wanneer zij van diezelfde Assyriërs zijn verwoest geworden, van dewelken zij hunne hulp en bescherming verwacht hadden. O! als de Heere van een volk geweken is, dat nu in de zonde verhard is geworden, dan nemen zij alle maatregelen geheel verkeerd; en dan worden zij, door hunne dwaasheid de ellendige werktuigen van hun eigen verderf; dan vliegen de onnoozele duiven zoo bot niet toe, in de gespanne strikken en netten der vogelvangers, als zij bot en onvoorzigtig loopen, in het verderf; dan heet het, als de Heere een zondig volk laat bedreigen; *daarom ziet! Ik zal voorts wonderlijk handelen met dit volk; wonderlijk en wonderbaarlijk; want de wijsheid zijner wijzen zal vergaan; en het verstand zijner verstandigen zal zich verbergen.* Jes XXIX: 14; dan stort God in Zijnen toorn, een geest van onbedachtzaamheid, van blindheid, van dwaling en van verwarring, over zoo een volk uit en over deszelfs Hoofden en leidslieden, in het burgerlijke en keizerlijke; en dan vervalt alles, wat er is, hoe langer hoe meer door de doodelijke dwaasheid en verkeerdheid, waar de Heere zulk een volk, dat Hij straffen en verderven wil, nu aan overgeeft. Ieder ziet dan maar op zijn eigen belang en grootheid, weelde en wellust en om goede dagen te hebben; maar met het belang van Land en Kerk, bekommeren zij zich niet het minste; het eigen is dan bij allen de wet, waar het gemeen zich naar moet rigten en buigen. En op zulk eene heillooze en domme staatkunde, worden Land en Kerk, dan nu geregeerd; of liever, alzins naar het verderf gestierd. En het gemeene volk schikt zich naar het voorbeeld van hunne hoofden en leidslieden; en dat doet, in hunne mindere zaken ook alzo; dat is dan op grootsheid, weelde en wellust, geheel verzot! en dat is het alleen, waarover alle man zich nu bekommert. En wanneer er dan nog al eenige wijzen en Godvruchtigen, hier en daar gevonden worden, die het doodelijk verderf, van Land en Kerk zien en betreuren; die zijn zeer weinigen, en van geen gezag of aanzien; die vinden geen gehoor; en kunnen niets uitvoeren. Kort om, het gansche volk is dan diep bedorven en vleeschelijk; en de ware Godsdienst hangt

dan maar bij, als een sleur en slenter; en zoo is het dan, even als eene *botte duif*, zonder hart; want ziet! *de Heere geeft wijsheid, uit Zijnen mond komt kennis en verstand*. Spreuken II: 6. Van die hooge en heerlijke zon, moet alle licht en leven, heil en voorspoed, over een volk komen. Als die zon eenmaal ondergaat, dan gaat ook alles onder. Wanneer God vertrekt uit een Land, of dan neemt Hij alles mede; en dan blijft er niet anders over, dan hetgeen de Profeet, te voren uitgeroepen heeft, Kap. IV: 6, *mijn volk is uitgeroeid, omdat het zonder kennis is; dewijl gij de kennis verworpen hebt, heb ik u ook verworpen*. En vers 14, *het volk dan, dat geen verstand heeft, zal omgekeerd worden*. O! nare en verschrikkelijke staat! wel mogt de Profeet daarover nogmaals uitroepen: *want ook wee hen! als Ik van hen zal geweken zijn*. Kap. IX: 12. *Mijn God zal ze verwerpen, omdat zij naar Hem niet hooren, en zij zullen omzwervende zijn, onder de Heidenen*. Vs. 17. Ziet! dit is het droevig besluit van de zaak; dit is het einde van de onverbeterlijke goddeloosheid, en van het heilloos verlaten en afhoereeren van den Heere, dat kan op het laatst, nooit anders dan doodelijk zijn, voor een zondaar of voor een geheel volk. Och! of de ontfermende God, ons licht en genade schonk; om het op te merken! Hier ziet gij dan de zware en schrikkelijke beschuldigingen, welke de Profeet, in Gods heiligen twist, tegen het volk van Israël, en tegen hunne hoofden en leidlieden, hier inbrengt. Zulke vijf gruwelijke misdaden, legt hij hier tot hunnen last neder! Zoo eene vervloekte *huichelarij*, uiterste *on gevoeligheid* en verstoktheid, schrikkelijke *hovaardij*; doodelijke *onbeheerlijkheid*, en ongeneeslijke *blindheid* en onvernunftigheid. En dezen zijn nu de rampzalige wegen geweest, van hunne allerverschrikkelijkste verwoesting en ondergang, tot op dezen huidigen dag, welke hun kort hier na is overgekomen, door de hand der Assijriërs, die de Heere God, tot verdelging van de tien stammen, van voor zijn aangezicht, heeft willen gebruiken; en waarmede zij zoo hadden gehoereerd, en die hun, alvorens eerst zoo bedorven, en uitgemergeld hadden; want het is waarschijnlijk, dat Hozea dit verderf van

Israël, nog zelve heeft gezien, dewijl hij zeer lang heeft geprofeteerd, tot onder de regering van Hiskia den Koning van Juda; in wiens zesde jaar van zijne regering, de stad Samaria is ingenomen, na eene zware belegering van drie jaren, door Salmanasser, den Koning van Assyrië, die toen Ephraïm, of de tien stammen, gevankelijk heeft weggevoerd; en Gods oordeel over hen uitgevoerd en volbragt heeft; gelijk wij dat altemaal zoo aangeteekend vinden 2 Kon. XVIII enz.

Ziet daar mijne Vrienden! eene korte opening van de Tekstwoorden. Daar hebt gij nu eene levendige schilderij, voor uwe oogen van het volk Israëls, in den vorigen tijd, hetwelk alles tot onze leering en vermaning zoo beschreven is, op welken de einden der eeuwen gekomen zijn. Och! of wij daar nu, onzen eigen staat, en dien van geheel Nederland, eens regt bij mogten nederleggen! en dat de Heere ons dan oogen mogt geven, om die naauwe overeenkomst te mogen zien, die er helaas tusschen dat oude Israël, en tusschen ons nu gevonden wordt. Wij hebben dan anders niet te doen, dan maar de vijf hoofddeelen, van Israëls droevige beschuldiging, van nabij in het oog te houden, en daar dan onzen staat of gesteldheid bij te stellen; zoo zal onze deerniswaardige bedorvenheid en ellende, hier dan, in Gods ontdekkend licht, wel klaar te voorschijn komen. O! wij die allen mede inwoners, van het ongelukkige Nederland zijn, dat alreeds begonnen is, rijp te worden, voor Gods verdervende wraak-oordeelen; mogten wij heden, door Zijne ontfermende genade, nog eens eenen dag hebben, van ware boete en vernedering over onze zonden! want wij hebben allen ons deel, aan de algemeene zonden; en het verderf des Lands, waarvan wij dan, voor alle dingen, eerst eene regte kennis, behooren te nemen, indien wij daar eene oprechte boetvaardige belijdenis van doen zouden, voor den Heere, onzen God; want hiertoe zijn wij immers, door onze Overheden nu ook te zamen geroepen, *opdat wij belijdenis doen zouden, van onze zonden, in Gods ontzaggenlijke tegenwoordigheid; de ongeregtigheden van een zondig volk; te weten, van ons eigen volk, zouden betreuren; en opdat wij*

nu; den hoogen God, met ootmoedigheid, in den Naam van Christus, om vergeving zouden bidden, en om den bijstand Zijner genade, tot onzer verandering en bekeering. Hoe zouden wij van dat alles toch iets, in ware oprechtheid kunnen verrigten, zonder onze eigene, en des Lands gruwelijke zonden, en overtredingen eerst regt te kennen. Wij zullen heden slechts eenen verdoemelijken, en heilloozen vasten biddag houden, indien wij hier nu ook niet, in waarheid kunnen zeggen, door Gods genade, gelijk er staat, in de boetvaardige belijdenis van Gods volk Jes. LIX: 12, *Want onze overtredingen zijn velen voor U, en onze zonden getuigen tegen ons; want onze overtredingen zijn bij ons, en onze ongerechtigheden kennen wij.* Ach! dat de Heere dit, immers nog aan eenigen onzer, door een wonder van Zijne alvermogenende genade, liefdes te geven!

1 Onze eerste ongerechtigheid, waarvan wij nu hier, in Gods ontzagelijke tegenwoordigheid, eene ware belijdenis behooren te doen, is die gruwelijke *geveinsdheid* of huichelarij, waarin wij zoo lang gewandeld, en waardoor wij zoo zwaarlijk, tegen den Heere gezondigd hebben. Het moet nu ook heeten: *Nederland is een koek, die niet is omgekeerd.* Wel is waar, dat wij tot hiertoe met Ephraïm, tot de grove afgoderij en beeldendienst der Heidenen, nog niet vervallen zijn; maar, ach! wat mag ons dit toch helpen, daar de *wereld*, met hare zondige ijdelheid, nu de groote *afgod* van het Land geworden is, waar al het Volk, zonder onderscheid, zich nu geheel voor neder buigt? — Wij hebben den Heere, en den waren geestelijken Godsdienst des harten nu verlaten; en wij hebben ons diep ingewikkeld, in de snoode afgoderij der *wereld*. De harten, de zinnen, de gedachten en genegenheden, van al het volk, zijn nu geheel *aardsch* en vleeschelijk, en leggen, als gaar gebakken, in de hittigste liefde der vergankelijke ijdelheden. O! nooit was de *aardsch* en *wereldsgezindheid* zoo algemeen, en zoo sterk doorgebroken, als tegenwoordig! en nooit was de Geest, en de liefde tot God, en de hemelsche dingen, uit de harten der menschen, zoo verre geweken! En toch houden wij ons, aan den buitensten kant, ook nog veeltijds op

met den *Godsdienst* en met eene *gedaante van Godzaligheid*. Daar is nu eene *finigheid* of vroomheid, onder ons ingekropen, die zelfs van dag tot dag, de overhand neemt, waardoor men die twee: God en de wereld, zeer konstig weet zamen te voegen. Het schijnt, dat de *finigheid* nu zelfs, als eene mode van het Land, geworden is. Maar, het is slechts, een *half gebakken Godzaligheid*; wij zijn, noch koud, noch heet; maar *laauw*. O! het is eene walgelijke Godzaligheid, zoo als er nu onder ons begint te heerschen! Men houdt de *wereld*, en derzelver begeerlijkheden, heimelijk aan de hand; zonder die ooit waarlijk, voor den Heere te belijden, en die te willen verzaken, zoo als het regtschapen Christendom van den Geest, dat vereischt. En ondertusschen, men praat vroom, en men gaat voor vroom door; en men woelt zoo heen, in een schijn van Godzaligheid, waarmede duizenden in ons Land, nu zeer listig, den huichelaar weten te spelen; die toch, in den grond, de allerbitterste vijanden, en tegenstanders zijn, van al hetgene, dat naar eene ware Godzaligheid, bekeering of vromigheid gelijkt. Ziet! dit is nu de algemeene, gruwelijke zonde, van Nederland geworden! Eene Godzaligheid, die maar *half gaar* gebakken is! eene walgelijke *geveinsdheid*, welke, benevens de openbare goddeloosheid, en eenen dooden *sleur-Godsdienst*, het gansche Land nu helaas! als een zondvloed, zeer droevig overstroomd heeft. — En wie is er onder ons, die hier met waarheid zal kunnen zeggen: *ik heb mijn hart gezuiverd; ik ben rein van mijne zonden?* — Mogt Gods licht, op dezen dag, eens in onze harten schijnen! Hoe zouden de beste Godzaligen ook zelfs, dan niet met schaamte bekennen moeten, hoe heet en gaar zij nog liggen, op den grond van de *wereld*; en hoe laauw en dood zij zijn voor den Heere, en voor het leven van Zijnen Geest?

2 Onze tweede groote zonde, waarvan wij allen, op dezen dag, eene opregte, boetvaardige belijdenis, behooren te doen is onze doodelijke *ongevoeligheid*, onder Gods verdervende oordeelen, waardoor ons Land en Kerk, nu dagelijks te gronde gaat. (1) Er moet ook van ons gezegd worden: vreemden vertee-

ren zijne *kracht*. (a) Wij zijn uitgeput en uitgemer-
geld, door de zware, en langdurige oorlogen, die wij
hebben moeten voeren, met de buitenlandsche natiën,
en bijzonder met Frankrijk. Onze staat is daardoor
tot zinkens toe, nog zwaar met schulden beladen,
waaruit wij ons nooit zullen kunnen redden, en die
onze krachten ongevoelig, als verteeren en doen uit-
droogen. (b) Wij zijn, en worden ook nog dagelijks
uitgeput en uitgemerfeld, door de vreemde volken,
met welken wij dagelijks in verbonden of alliantien
staan. Dezer vriendschap, magt en bijstand, moeten
wij, met zware onkosten, als afkopen; en de troe-
pen of krijgsvolken, die zij altijd, tot onzen dienst,
gereed moeten houden, voeren jaarlijks een groot deel,
van onze rijkdommen, en gereede inkomsten, uit het
land; waardoor dan onze *krachten grootendeels ver-
teerd* worden. (c) Ja, *vreemden verteeren ook onze
krachten*, door het onbeschrijfelijk nadeel, dat zij ons
doen, aan meest alle de takken van onzen koophan-
del, die nu reeds, naar andere landen en volken toe-
vloeijen, door den ijver, waarmede dezen zich nu ook,
op de negotie, te water en te land, dagelijks toeleg-
gen. Hierdoor is die beroemde koophandel van Ne-
derland, nu geheel vervallen en afgenomen; en onze
inlandsche manufacturen, neeringen en handwerken,
zijn nu allerwegen, door het gansche land, in eene
doodelijke kwijning gestort. En de Heere weet, of
die ooit, door eenige menschelijke middelen, daar
men nu zoo bezig is aan te werken, weder eenigzins,
zullen kunnen opgericht, en hersteld worden. (d) Hier
komt bij, dat de *vreemde* werklieden en anderen, jaar-
lijks mede veel geld het land uitvoeren, door der inwoon-
deren luiheid, weelde en grootsheid. (2) En kortom,
dit is nu ook, ons droevig oordeel, dat de *graa-
uwigheid* bij ons, op alles *verspreid is*. Wij kun-
nen onze oogen nergens heenslaan, of wij moeten,
hoe blind wij dan ook zijn, toch bekenen, dat er
een verderf en slaande hand van God, op alle din-
gen rust, en dat kerk- en burger-staat beide, te gron-
de gaan. — O! die graauwigheid heeft reeds lang,
zoo op Nederland gelegen; maar nooit zoo geweldig
als nu. Alles gaat ten achteren; alles vervalt en ver-
zinkt, in een doodelijk verderf. De mot van Gods

toorn doorknaagt ons Land en Kerk, tot in den grond;
alles staat op losse schroeven, en schudt en waggelt,
als een oud vervallen huis, dat bij den minsten storm,
die er opkomt, eens deerlijk schijnt te zullen instor-
ten, zoodat er geen helpen, noch oprigten meer aan
zijn zal. En de Heere bezoekt ons, van jaar tot jaar,
met nieuwe plagen en oordeelen, waardoor die nare
graauwigheid, al meer op ons *verspreid wordt*; zoo
eene aanhoudende *pestilentie* of *sterfte*, onder ons
rundvee; zulke droevige inondatiën of *watervloeden*,
bijna in elken winter, door een doodelijk verval,
van onze rivieren en zee-dijken, bijzonder aan den *hoek
van Holland*; zoo dat het zeer te duchten staat, dat
nog eens schielijk en onverwacht, ons geheele Land,
in eene openbare zee zal veranderd worden. Wij
zwijgen van zoo vele andere oordeelen des Heeren,
die ons ongevoelig als verteeren, en tot een geheel
verderf bereiden. (3) Maar ach! Neêrlands volk *be-
merkt het niet*; alzo weinig, als Ephraïm oudtijds.
Hoe zeer heeft de Heere nu niet, eenen geest des
diepen slaaps, over alle de inwoners *uitgegoten*, en
ook onze *Hoofden en zienders verblind*, zoodat al
het volk, in eene doodelijke zorgeloosheid en onge-
voeligheid, daar zoo nederligt, en zich naauwelijks
iemand regt bekommert, over het aannaderend ver-
derf van Land en Kerk!! — De groote menigte ziet,
noch bemerkt er niets van; en die er nog al iets van
zien, praten er eens met elkander over; zuchten daar
eens flauwelijk onder, en verder trekken zij het zich
geenzins aan; men staat er niet waarlijk stille bij;
men draagt de doodelijke ellende, en het hooge ge-
vaar van Land en Kerk, niet gebonden op zijn hart;
men ziet er Gods heilige en regtvaardige hand niet
in; men vernedert zich niet hartgrondig, voor den
Heere. — Wie toch van ons, is een ernstig voorbid-
der voor het Land? — Wie staat er nacht en dag
in de bresse, dat de Heere het toch niet moge ver-
derven? — Ieder houdt zich maar op, met zijne ei-
gene zaken, en aangelegenheden in de wereld; maar
Land en Kerk laten wij drijven. — Alle man is ge-
rust, en roept maar alleen: *vrede en zonder gevaar!*
En zoo gaan wij helaas! al slapende en zoetvoerig,
naar ons verderf toe. O! wat is dat niet een zwaar,

en schrikkelijk oordeel van den Heere, en een klaar bewijs, dat Hij Zijnen Geest nu, van ons heeft weggenomen; en dat ons geval nu reeds doodelijk, en ongeneeslijk is.

3 Ephraïms derde zware zonde, was hunne schrikkelijke *hovaardij*. — Maar ach! dit is immers ook, de groote ongerechtigheid van Nederland, waaraan wij allen ook zeer schuldig staan. Hoogmoed en zatheid van brood, heeft ons tegen den Heere, onzen God, geweldig doen achter uit slaan, en de schrikkelijkste ondankbaarheid doen begaan. (1) Daar is eenē *geestelijke hovaardij*, waarin al het volk nu verzonken ligt. Eene doodelijke inbeelding, en opgeblazenheid des harten, hoe schuldig en rampzalig wij ook zijn mogen. — En ofschoon er naauwelijks eene gedaante van een geestelijk Christendom, bij ons is overgebleven, zoo steunen wij toch trotschelijk, op onze eigen gerechtigheid, en verheffen ons, tegen den Heere. Wij zijn de Laodiceësche kerk gelijk geworden, die daar zeiden: *ik ben rijk en verrijkt geworden, en ik heb geens dings gebrek* enz. Openb. III: 17. Dit is onze gruwelijke blindheid, dat wij ons zelve nu zoodanig verheffen, op een deel doode Godsdienstplichten, waarover wij ons, tot de helle toe, schamen en vernederen zouden, indien wij alle waarachtig, ontdekkend licht, van Gods Geest, niet reeds ten eenemaal veracht en verworpen hadden. Welk eene verdoemelijke hoogmoed is dit niet, voor den Heere! en toch, al het volk van Nederland, wandelt daar nu in. Deze is de vrucht, van die *nieuwmodische Godzaligheid*, welke men nu heeft uitgevonden, waardoor men weldra, op eene Pelagiaansche wijze of fatsoen, zonder hartgrondige boete of vernedering over de zonden, over den vloek, en den toorn Gods, waaronder wij liggen: en zonder eenig regt gebruik, van den spiegel der *Wet* te maken, zeer spoedig groote, en heilige Christenen kunnen worden, opgeblazen van eigen inbeelding. (2) Hierbij komt dan ook, eene *uitwendige hovaardij*, die nooit schrikkelijker, noch verdoemelijker in ons Land heeft geregeerd, dan nu, in dezen tijd. Wie toch, zou er in staat zijn, om regt te kunnen beschrijven, die ongebondene weelde, pracht, snoode ijdelheid en grootsheid, waaraan Ne-

derlands inwoners, zich thans geheel hebben overgegeven? De groote en vermogende lieden, gaan hier voor; de minderen volgen na. Ieder trekt het zeil, zoo hoog in den top, als hij immer kan; daar is geen einde aan de dartelheid, verkwisting en hovaardij. De geestelijkheid staat hier, alzoo schuldig, als het andere volk. O! die trotsche weelde en ijdelheid, is eene doodelijke plaag, waarmede God ons Land nu slaat, om het daardoor te spoediger, tot zijn verderf en ondergang te brengen. Want zoo is het ook, even eens gegaan met Israel, en met alle zondige volken, vroeg en laat: hunne *hovaardij* en ijdelheid namen dagelijks toe, en wierden meest onverdragelijk, hoe nader zij aan hun verderf kwamen. *Godeloosheid, huichelarij* en *hovaardij*, zijn de drie voornamelandverdervende gruwelzonden; en daardoor zal Nederland, ook eens te gronde gaan.

4 Want daar komt ter vierden ook nog bij, die zware zonden van schrikkelijke *onboetvaardigheid* en *onbekeerlijkheid* van al het volk, die het alles, ten eenemaal wanhopend en ongeneeslijk maakt. — He-las! het moet met ons nu ook heeten: *dewijl zij zich niet bekeeren, tot den Heere, hunnen God, noch Hem zoeken, in allen dezen*. — De Geest der ware boete en bekeering schijnt nu, als uit ons land, geheel geweken te zijn. — De goddeloozen weten van geene bekeering; maar gaan onbezuisd voort, in hunne zonden, en leven als openbare Atheïsten, die zich nergens over bekommeren. De zorgelooze *sleur- en naam-Christenen*, denken aan geene andere bekeering, als op een zedig, en burgerlijk leven, en dat zij vrij mogen zijn, van grove en schandelijke goddeloosheden; en daarop laten zij het alles berusten. De *geveinsden* zoeken geene bekeering, dan slechts eene uitwendige, om gelijk te zijn aan de gepleisterde graven. De *Overheden* doen niets, met regten ernst, om het Land van zoo vele heerschende gruwelen, en goddeloosheden te bekeeren. De Leeraars prediken wel van bekeering; doch het is, en blijft eene doode letter; maar aan de zaak zelve slaan zij, noch iemand van hunne toehoorders, ooit eenigzins de hand. Zelfs de leere van de ware bekeering tot God, is reeds zoo zeer vervalscht en verbasterd, dat men thans

veel meer, over de *bekeering* en *het geloof*, heeft beginnen te twisten of te disputeeren, dan dat men die beide, door Gods genade, regt zoude beoefenen, en in het werk stellen. O! nooit beleefden wij, zoo een Babel van verwarring, als te dezer tijd. Nooit wierden de heilige zaken des Christendoms ruwer, oneerbiediger en ongodelijker behandeld. Sedert die wilde en vreemde beroeringen, in onze kerken, zoo zijn ingeslopen, door Gods verborgen oordeel, zijn de heiligste waarheden van de bekeering, veel meer gelasterd en bespot geworden; en die nu meest van de *bekeering* spreken, en roem dragen, zijn doorgaans de allerbitterste vijanden, van eene *regtschapene*, *bijbelsche bekeering* en Godzaligheid. O Nederland! gij zult u zelve, met dit soort van *bekeering*, die maar half gaar gebakken is, voor den verschrikkelijken toorn Gods, en voor uw aankomend verderf en ondergang, geenzins kunnen bewaren; de Heere zal u, om al dat gewoel, en bekeeringwerk, en om uwe geveinsde bekeering en vroomheid, geenzins verschoonen; maar gij zult uwe verwoesting daardoor, slechts te meer verhaasten. Och! of er ook nog mogten gevonden worden, onder ons, die er een regt, ziel-vernederend, Goddelijk gezigt van mogten hebben!

5 Maar helaas! Nederlands Ephraïm, is nu ook geworden, *als eene botte duif, zonder hart*; en deze is hunne vijfde groote zonde, tegen den Heere. — Er ligt nu een geest van blindheid, van dwaling, en van domme ongerechtigheid en onvernunftigheid, op het land; die rust op het gansche volk: op het Hoofd, en op het gansche ligchaam. — Waar is onder ons de wijze? waar is de profeet? waar zijn de lippen der priesters, die de wetenschap bewaren? — *ziet! zij hebben des Heeren woord verworpen, wat wijsheid zouden zij dan hebben?* Jerem. VIII: 9. — Daar is geen kennis Gods meer in den Lande; maar alles onder ons, riekt nu, naar eene verrotte, vleeschelijke wijsheid. — Het gemeene volk leeft, in de domste onwetenschap; en de besten hebben slechts, *eene gedaante der kennis, en der waarheid, in de Wet*. Rom. II: 20, zij knabbelen te zamen, aan eene doode letter van het Evangelie. waarvan zij niets regt

verstaan. Men heeft maar een weinig te weten, van de regering van onzen staat en van de kerk; en van het leven van den burger, om veel klaarder te bemerken, hoe waarachtig Nederlands volk, nu geworden is, *als eene botte duif, zonder hart*, dan men zulks wel, met woorden kan benoemen of uitdrukken. O! nu Gods Geest, die ook een *Geest der Wijsheid, en der kennisse Gods is*, Jes. XI, zoo verre van ons geweken en vertrokken is, wat ware wijsheid of kennis zou er nu dan toch, bij ons overgebleven zijn? Helaas! wij vliegen nu, *als eene botte duif*, haastig naar ons tijdelijk en eeuwig verderf! en toch is er bijna niemand, die er iets regt van zien of bemerken kan. De Heere heeft genoeg gedaan om ons te waarschuwen; maar wij hooren naar Hem niet meer; alle middelen zijn te vergeefs, want wij hebben geene oogen om te zien; geene ooren om te hooren; noch geen hart om te verstaan, tot op dezen huidigen dag. *Een os kent zijnen bezitter, en een ezel de kribbe zijns heeren; maar Israël heeft geene kennis, mijn volk verstaat niet*. Jes. I: 3; alzoo roept de Heere nu ook uit, van het ellendige volk van Nederland. En daarom is het te vreezen, dat ons geval, nu ook reeds doodelijk en ongeneeslijk is, gelijk het was met Ephraïm; en dat de Heere het verderf, nu vast over ons besloten heeft.

Ach! mijne Vrienden! indien wij hier nu tegenwoordig bijeen gekomen zijn, om *belijdenis van onze zonden te doen in Gods ontzaggenlijke tegenwoordigheid*, en om daarover ware boete en berouw te betoonen; den Heere ootmoedig, om vergeving en om de genade der bekeering te bidden, en indien zulks, door het geheele land, nu alzoo zoude geschieden; ziet daar dan zware en gruwelijke zonden; waaraan wij allen te zamen, met geheel Nederland, voor den hoogen God schuldig staan! Komt! laat ons hier dan nu, onze harten eens onderzoeken en doorzoeken! laat ieder die opregt wil handelen, zijne hand hier nu eens steken, in zijn eigen boezem! — Wij zijn hier nu allen, in de *ontzaggenlijke tegenwoordigheid*, van den geduchten God, den Heere der heirscharen! — Zijn heilig oog ziet hier, op ons allen neder, hoe Hij ons nu, voor Zijn aangezicht zal vinden; welke waar-

achtige kennis, inwendige droefheid en schaamte er nu toch is, in onze harten van alle deze snoode zonden en goddeloosheden. — Wie onzer is nu die boetvaardige tollenaar, die van verre staande, op zijn benaauwde borst slaat, en de oogen niet durft opheffen naar den hemel? — Wie betreurt nu hartgrondig, zijne eigene, en des ganschen lands, gruwelijke zonden voor den Heere? — Wie belijdt, met een gebroken en verslagen geest, die snoode *geveinsdheid*; die uiterste *on gevoeligheid* en verstoktheid; die schrikkelijke *hovaardij*, die *onbekeerlijkheid*, die doodelijke *blindheid* en domme onvernunftigheid, waarin wij zoo lang zorgeloos geleefd en gewandeld hebben? Ik vreeze maar te zeer dat er weinig of geene waarachtige boetvaardigheid over allen dezen, in onze harten zal gevonden worden.

Maar wat zal er nu toch heden zijn, van dezen plegtigen vast- en bede-dag? — Wat vrucht of zegen, kunnen wij daarvan verwachten? — O! mijne Vrienden! zagen wij ook nog eens, onze diepe ellende! mogt de ontfermende God, Zijnen Geest nog eens weder, in het midden van ons, genadiglijk uitstorten! ei! ziet toch (1) hoe groot, Zijne verdraagzaamheid en Zijne barmhartigheid, nu nog over ons is! in Zijnen toorn, gedenkt Hij nog des ontfermens. (2) Hij schenkt aan ons allen nu nog tijd, middelen en gelegenheid, tot bekeering; Hij laat er ons nu nog, ernstig toe roepen en vermanen enz. (3) Hij biedt ons Zijne genade, Geest, hulp daartoe ook aan; Hij wil zelfs onze blinde oogen openen, en onze verstokte harten vermurwen en week maken: want niemand werd ooit, waarlijk boetvaardig, zonder Zijne genade en Geest. (4) Ziet dan toch, o volk van Nederland! hoe verre gij mede afgeweken, en vervreemd zijt van den Heere, den Rotssteen uwes heils, en in welke doodelijke ellenden, gij u zelve nu gestort hebt! en hoe de ontfermende God, nu nog laat arbeiden, aan uwe bekeering! o Land! Land! Land! hoort nu toch eens des Heeren Woord!

Zoudt gij dan willen doen, gelijk Israël deed, en houden het onverzettelijk, in uwe onbekeerlijkheid, tegen den Heere uit? — Zoudt gij willen afkeeren en weigeren weder te keeren? — Zoudt gij alle Gods

aanzoekingen, beloften, bedreigingen, vermaningen en bestraffingen, dan nu zoo halstarrig willen ver smaden, en verachten? — Zoudt gij u dan zoo trotsch, hoogmoedig en onhandelbaar willen aanstellen, tegen den hoogen en heiligen God, die zich zoo laag voor u vernedert, van door Zijne gezanten tot u te komen, en met u te handelen, over den weg van uwe verzoening, bekeering, tijdelijke en eeuwige behoudenis? — Waartoe is deze vast- en bede-dag, van den Heere toch nu geördineerd? — Is het niet, dat Hij Zijne handen, nu nog in genade, tot ons uitbreidt; en dat Hij ons *allen* nog luide, door Zijn Woord als van den hemel laat toeroepen: *bekeert u! bekeert u!* want waarom zoudt gij sterven, o *huis van Nederland*? — En genomen of verondersteld, het volk des Lands, bleef nu al eens weigeren, naar den Heere te hooren; dat niemand zich tot den Heere wilde bekeeren; maar dat zij wilden onboetvaardig blijven liggen, *als een koek, die niet is omgekeerd*, op den grond van hunne *geveinsdheid*, *on gevoeligheid*, *hoogmoed*, *onbekeerlijkheid* en *blindheid*; dat zij nu zoo wilden voortwandelen, *als eene botte duif, zonder hart*; zoo zal immers hier nog een volk des Heeren zijn; nog een overblijfsel, naar de verkiezing Zijner genade, dat Hij in dezen boozen tijd, nog als een steunsel voor het land, heeft overgelaten? — En wij vrouwen, dat er zulke, in andere plaatsen en vergaderingen, ook nog zullen zijn. O! gij treurige Zions kinderen! en gij allen, die u bij dat arme en ellendige volk begeert te voegen! laat ik nu nog een kort woord van vermaning tot u lieden doen! (1) Overweegt den jammerlijken en bedroefden staat van Land en Kerk, welke de Heere u, nu door ons, heeft laten voor oogen stellen, staat er te zamen stille bij; en zoekt het toch regt, op uwe harten gedrukt te krijgen! enz. (2) Betreurt toch uwe blindheid, onboetvaardigheid en on gevoeligheid voor den Heere! doet er voor Hem, eene ootmoedige belijdenis over! want zulks komt, van uwe snoode afwijkingen van Hem, en dat gij Zijnen Geest, zoo lang bedroefd hebt. (3) O! zucht toch om de genade, van een regt vernederd en verootmoedigd hart! legt

u zelve, zoo ellendig als gij waarlijk zijt, toch nu neder voor den troon der genade, en zegt met Micha, de Profeet nu ook, met een hartgrondig voornemen des geloofs: *maar ik zal uitzien naar den Heere; ik zal wachten op den God mijns heils; mijn God zal mij hooren.* (1) O! wekt uwe kleine genade nu toch op! de Heere wil u helpen; Hij is uwe zon en schild; *zoekt Hem* nu toch, *in allen dezen.* (5) Komt mijne Vrienden! laten wij den Heere nu nog te zamen zoeken, terwijl Hij te vinden is! Amen.